

UČITELJSKI TOVARIŠ

Glasiło Uduženja Jugoslov. Učiteljstva. — Poverjenišvo Ljubljana.

Vse spise, v ocenc poslane knjige itd. ie pošiljati samo na naslov:

Uredništvo Učiteljskega Tovariša
v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6.

Rokopisov ne vračamo.

Vse pošiljatve je pošiljati franko.

Učiteljski Tovariš izhaja vsak četrtek pop.
Ako je ta dan praznik, izide list dan pozneje.
Vse leto velja . . . 40.— K
pol leta . . . 20.— "
četrť leta . . . 10.— "
posamezna številka po 80 vin.

Za reklamne notice, pojasnila, poslana,
razpise služb je plačati po 60 vin za
vsako peti-vrsto. Priloge stanejo poleg
poštne še 45 K.

Telefon uredništva
št. 312.

Za oznanila je plačati od enostolpne peti-vrste,
če se tiska enkrat . . . 90 vin.
" " " dvakrat . . . 80 "
" " " trikrat . . . 50 "
za nadaljnja izvršenja od peti-vrste po 40 vin.
Oznaniła sprejema Učiteljska tiskarna.

Članstvo ljubljanskega Poverjenišva
UJU ima s članarino tudi že plačano
naročnino, torej ni treba članstvu na-
ročnine posebe plačevati.

Naročnino, reklamacije, t.j. vse administrativne
stvari, je pošiljati samo na naslov:

Upravništvo Učiteljsk. Tovariša
v Ljubljani, Mestni trg št. 17/III.

Poštni čekovni urad št. 11.197.

Reklama tje so proste poštnine.

Vsemu učiteljstvu udruženu v UJU.

Poverjenišvo Ljubljana.

Cene papirja so se zopet zvišale, ravnotako plače delavcem. Proračun, ki je bil sprejet v Mariboru, je ob veljavo in poverjenišvo je predložilo drugega, ki odgovarja sedanjim razmeram. Ožji sosvet je ta proračun na svoji seji dne 19. t. m. sočlasno sprejel in odobril.

Proračun za leto 1921.

I. Popotnik:

Tisk 87.900 K

Uredništvo,
upravništvo,
ekspedit, poštnina in naslovi 11.200 K 99.100 K

II. Učiteljski Tovariš:

Tisk 168.000 K

Uredništvo,
upravništvo,
ekspedit, poštnina in naslovi 15.800 K 183.800 K

III. Odškodnina Zvončku

čku 10.000 K

IV. Poverjenišvo, so-

trudniki, seje,
potnine, tiskovine, in poštnina 30.400 K

V. Članarina UJU v

Beogradu . . . 96.000 K

VI. Članarina »Osred-

nji v zvezijanih
nameščencev " 24.000 K 150.400 K

443.300 K

Da se pokrije ta proračunien znesek, moramo dvigniti članarino na 20 K mesečno ali 240 K letno za vsakega člana. Ako računamo 2000 plačujočih članov — letos jih je precej odpadlo na Koroškem — zneske 240 × 2000 . . . 480.000 K. Ako primerjamo dohodke z izdatki bi bilo prebitka 36.700 K. Ni pa gotovo, da ostane ta pribitek, ker tiskarne še niso na vrhuncu druzine. Nekaj preostankov mora imeti poverjenišvo da lahko poravnava med letom nastalo diferenco, in da ni treba vsak turetek popravljaliti proračuna.

Za leto 1921. znaša tedaj članarina za vsakega člana, ki je udružen v UJU 240 K. Za svoje potrebščine naj zvišajo okrajina učiteljska društva članarino na 10 K, tako da znaša skupna članarina 250 K na leto.

Ako vzamemo krono 5 h predvoine vrednosti, potem odgovarja zvišana članarina 12 K 50 h predvoini članarini. Pred vojno je bila »Popotnikova« naročnina 6 K. »Učit. Tov.« 10 K. Zavezina članarina 1 K in domačega društva 1 K, skupaj 18 K, ali po zgorajšnjem računu 110 K več kakor danes.

Članarino plačujte domačemu društvu. Vsako spremembo naslova javite takoj novemu društvu in strokovnemu tainištvu v Ljubljani z navedbo starega in novega učiteljskega društva in koliko je že kdo plačal članarine pri starem društvu.

Za leto 1920, nekatera društva še niso poravnala članarine.

Društva imajo že v rokah tiskovine za izkaz svojih članov. Letos je mnogo sprememb. Novi člani naj se takoj javijo društvenemu odboru, da ne bo izkaz poravnanih, in da ne nastane nered v pošiljanju listov. Reklamujte pravočasno, ne čez več mesecev!

Za nečlane znaša »Popotnikova« naročnina za l. 1921. K 40. »Učit. Tov.« pa 60 kron.

Žal, da je bil ožji sosvet prisiljen zvišati naročnino tudi za »Zvonček«. Po proračunu, ki ga je predložilo upravništvo »Zvončka« ožjemu sosvetu v pretres in odobrenje, bodo znašali v letu 1921, vsi izdatki za »Zvonček« 95.992 K. Z dosedanjim naročnino ne bi moglo upravništvo pokriti proračunienega zneska, zato je ožji sosvet zvišal naročnino na 40 K letno, 20 K pol- in 10 K četrletno. Posamezne številke bodo veljale 4 K.

Pa tudi z zvišano naročnino se ne bo izhajalo, ako se ne želasi mnogo novih naročnikov. Zato prosimo tovariše in tovarišice, da pridobijo »Zvončku« v prihodnjem letu mnogo novih naročnikov.

Udruženje Jugoslovanskega učiteljstva v Belgradu. — Poverjenišvo Ljubljana.

Poverjenik:

L. Jelenc.

Strokovni tajnik:

Rudolf Dostal.

Blagajnik:

Fr. Luznar.

ANDREJ SKULJ:

Uradniške gospodarske zadruge.

V časopisih cene padajo, v resnici se dvigajo. Alarmantne novice o padanju cen imajo pogostokrat svoje posebno ozadje. Ne dajmo se slepiti po časniških novicah, poglejmo kako stoji stvar. Nikari ne pričakujemo padanja cen čez noč. Cene bodo padle, ker morajo pasti, a to poide počasi, po umerjeni poti, kakor mora iti. Padanje cen je odvisno od vsedruga, kakor od alarmantnih časniških poročil, za katerimi je pogosto skrito špekulantstvo ali če hočete — verižništvo.

Prvo kar nas more dovesti do vsaj primernih cen je — delo. Potom produkcije bo naraščala konkurenca, ta pa bo tlačila k tlom cene. Glavno pa je vendar zdrava valuta. Momentano padanje cen inulnih tednov je bilo pretež v zvezi z dvigom naše valute. Ko pa je ta začela zopet padati, dvigajo se cene. Predpričani smo tedaj, da bomo ostali še dokaj časa na visokih cenah. Da bi dosegli v prehrani kedaj one zlate čase, katere so nam napovedovali takoj ob prevratu razni preroki, da bomo kupovali moko po 10—20 h za kg. zelo dvonim. Imamo preveč lačnih sosenov okrog sebe. Producenti pa bodo krepko organizirani doseglji kar bodo zahtevali v svojo korist. Primanikuie nam tudi obrtnih izdelkov, katere nam bodo dobavile sosednje države še precej časa za naše pridelke. Računati moramo tedaj z visokimi cenami, bodisi v prehrani, bodisi pri oblačilnem blagu.

Za javne nameščence je ta istina bridka, ker moramo računati s skromno odmerjenimi dohodki. Skrbeti nam je toraj, da dobimo blago kar najceneje, to je, iz čim mogoče prve roke. Izključiti moramo vsako nepotrebno posredovanje med nami in producenti. To je edino mogoč in siuren boj proti navijalcem cen in verižnikom.

To na dosežemo najsigurneje potom uradniških gospodarskih zadrug z pomočjo države.

Kaj nam pomaga zvišanje naših prejemkov. To je le navidezen bene, v resnici pa je vsako zviševanje naših prejemkov dirkanje v zvišanje cen. Na tak način ne pridemo nikoli na čisto. Ne pomaga prav nič godrnjanje in kritikanje po časopisih ali kjer če. Pomagati si moramo sami, država pa mora krepko sodelovati in naše podjetje izdatno finansirati.

Potrebo po samopomoči ie uvidelo uradništvo že pred časom in ie ustanovilo v Sloveniji kakor v Hrvatski precej gospodarskih zadrug. Žal pa, da te zadruge ne morejo vršiti svoje naloge tako, kakor ni bilo želeti. Zadrugam primanikuie obratnega kapitala, ker kar imajo denarja, ie vse v blagu zato se ne morejo prosto razvijati. Tudi bankam manjka razpoložljivega kapitala, zato so vsi uradniški konsumi glede nakupa danes v zadregi. Kdor pa se mora boriti z denariem, nima prostih rok glede nakupa. Verižniške piavke, ki razpolagajo z milijonskimi vsotami ga porabijo in prosto diktirajo cene.

Dovolite, da se dotaknem ob tej priliki ljubljanske »Samopomoči«. Vem, da nekateri z njo niso prav zadovoljni. Tudi zanj velja prei omenjeno pomanikanje razpoložljivega kapitala, vsled tega ie vsak višji polet nemogoč. Krepka konkurenca ie vsled tega izključena. Vendar ni nieno delo brez vidnega uspeha. Nezadovolježi so lahko uverjeni, da smo držali cene, da bi bilo v Ljubljani marsikaj dražje, ako bi ne bilo »Samopomoči«. Bilo bi pa lahko še bolj, da nismo tako veliki razdirači, pa slabi delavci, kadar gre za skupne koristi.

Našim zadrugam ie treba toraj kapitala, da bodo imele proste roke v nakupu blaga tedaj, ko so dani ugodni pogoji.

Pozdravljati moramo nameravano naredbo s katero naj se centralizirajo vse uradniške gospodarske zadruge v državno zvezo zadrug javnih nameščencev.

Država predvideva v podporo obratni kapital 1 milion kron, katerega bo dala zadrugam na razpolago, kot brezobrestno posojilo.

Je lepa vsota, to vendar bo kaj malo odpadlo na posamezno zadrugo tako, da se bojimo, da s temi milijoni ne bo dosežen cilj. Upamo pa, da bo država storila vse in dala toliko kolikor bo potrebno za krepak razvoj zasnovanih zadrug.

Nikakor pa ne moremo pristati na vladen predlog, ki meri na to, da dobi država del tega kapitala potom 10% odtegliaiev od naših državljanških doklad. Sila ni bila in ne bo dobra.

Ustanavljanje zadrug bodi neobvezno. Prepustiti ie zadevo prosti odločitvi javnih nameščencev. Kako moremo siliti k obvezi učitelstva raztreseno po vaseh in oddaljenih krajih, da bi hodilo po blago v zadrugo po več ur daleč. Prepustimo toraj snovanje zadrug brez sile uradništvu samemu. Ako bo v kraju zmožnih in delavnih moči, ki imajo voljo si zboljšati materialni položaj, ustanovili si bodo zadrugo, ki bo gotovo dobro uspevala. Kaj pomaga zadruga, če pa manjka zmožnih, vestnih in delavnih sil. Bolie da ie ni, vsaj nimaio javni nameščenci nobene nevarnosti.

Ostanejo naj tedaj v principu že obstoječe zadruge, ki se združijo v državni centrali, katera oskrbuie in nabavlja blago direktno od producentov po konkurenčnih cenah. Država more uspešno konkurirati in pritiskati na cene. Nie so na razpolago prometna sredstva, česar danes ne smemo podcenjevati.

Ker odklanjamo v načrtu predviden odteglia 10%, prideio v poštev deleži, ki naj ne presegaio 100 D na člana. Podkrepiť more zadrugo le država in ne deleži. Recimo da bi imela zadruga 100 članov, kar bi dalo vlačilo na deleže 10.000 Din. Kaj pa ie to danes v trgovini, ki bi morala oskrbovati najmanj 4—500 oseb. Recimo

da oskrbi zadruga samo moko za en mesec za svoje člane in ti zmanjka 5000 D. Iz tega prinostega primera ie jasno, da ne deleži, ampak državna pomoč more osnovati krepke gospodarske zadruge.

Vedno in povsod poudarjajo, da smo ogrodi države. Njena dolžnost ie toraj, da nas podpre, da bomo brez skrbi za naš vsakdanij kruh posvetili vse moči njeni veličini in iakosti.

Pričakujemo tedaj, da izvede vlada krepko centralizacijo zadrug javnih nameščencev brez prisilnih odtegliaiev druginških doklad, ker bi to ne bilo pravično in ne v prosnih zadrug. Ker ie namen teh zadrug nuditi članom blago po nizki ceni, naj bodo dobički ie toliki, da kriiejo režito in ustvarjajo primerno rezervo za slučaj kake izgube, katera ie danes pri vsei pazljivosti pogostokrat neizogibna. Ako se vendar izkaže prebitek, ie tega porabiti izključno v znižanje cen. Predvidena razdelitev čistega dobička v humanitarne namene moramo odklanjati. Namen zadrug ie pobijati druginjo in dobavljati članom blago po nizki ceni, ne pa delati dobičke. V katere humanitarne namene naj obrnemo eventualne prebitke? Ni tu tista kal, iz katere bo vzklil razvor in razdor.

Zadruge morajo biti čisto gospodarske institucije, koih namen mora biti ie materialna korist javnih nameščencev, zato ie eventualni čist dobiček obrniti le nim samim v prid.

Ker stojimo, kakor poročajo novine, neposredno pred naredbo o organizaciji uradniških gospodarskih zadrug, predlagam sledeče:

1. Pozdravljamo naredbo, s katero se ustanove uradniške gospodarske zadruge, ki naj bodo centralizirane v državni zvezi.

2. Država naj skrbi za cenen nakup in naj da centrali na razpolago zadosten kapital brez prisilnih odtegliaiev 10% od druginških doklad.

3. Vseh javnih nameščencev dolžnost in lastna korist ie, da so člani zadrug, ako dopuščajo okoliščine. Siliti se ne more nikogar.

4. Čisti dobiček, ki ga izkaže zadruga po odbitku režijskih stroškov, ie porabiti izključno v znižanje cen najpotrebnejšim živilskim potrebščinam.

A. M.:

K poglavju o iredentizmu.

(Podatki iz prakse.)

Iredentariiev poziv učiteljstvu iz zasedenega ozemlja v zadnji številki stanovskega lista ie umesten, toda bolim se, da bo zaman njegov in mnogih idealistov trud, dokler bodo na čelu naše šolske, kakor državne uprave lakati preteklosti.*

Učitelji delaj, bodi idealen, gospoda pa brez vsakega smisla za vzvišene ideale podira kar Ti — hlapec vseh in vsem — v trudu sezidaš.

Evo dokazov — za danes le dva: Naredba ministrstva prosvete prepoveduje glasom razpisa poverjenišva za uk in boščastie nabavo in razpodoio zemljevida SHS Jos. Čaklovića. Številka razpisa poverjenišva ima št. 3726 z dnem 14. sept. 1920.

V svoji pošteni duši sem se zgrozil v

* Tekom zadnjih dni smo doživeli tozadevne važne izpremembe. Upajmo, da be odslej drugačel — Uredn.

Temu sledi predsednikovo poročilo o zborovanju delegacije »Zveze jugoslov. učit. društev«. Omenil je zadevi, ki se prav posebno tičejo učitelstva.

V razgovor je prišlo nadalje obvestilo, da bomo prisiljeni pristopiti h konzumnim društvom za državne uradnike. Ta sklep ministrstva je zadal pri nekaterih na odpor, ker jim vsled oddaljenosti od konzumnih skladišč ne pride blago nič ceneje, v mnogih slučajih še celo dražje, kakor bi ga dobili pri bližnjih trgovcih. Tov. Kocbek pravi, naj se pri strokovnem tajnistvu pozrije, ali je namenjena odredba sestavljena na podlagi zadružnega zagona iz l. 1863. Če bi to bilo, potem ne more nihče drugi razpolagati z društvom premoženjem kakor zadružniki sami.

H koncu zborovanja izjavlja tov. predsednik, da sledi: »Iz vseh današnjih poročil ste videli, da le v slogi je moč. Dosegli smo veliko, a mnogo je še neresenega. Zato je sveta dolžnost vsakega, da stoji z veseljem in zaupanjem v stanovskih vrstah ter doprinese voljno žrtve, ki so s tem združene. Kdor ni član društva, je parasit na drevesu našega stanu in tak zasluži le naše zaničevanje.«

+ Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo je zborovalo v Šmarju dne 8. XII. 1920. Vkljub slabemu vremenu je bil obisk sklepčen. — Predsednik odpravi zborovanje, pozdravi tovariše v novem šolskem letu ter še posebej nove društvene članice. Smrt nam je pobrala dobrega tovariša in učitelja Dobnika, nadučitelja na Ponikvi, odvzela tov. Sekirniku hčerko ter pobrala rodoljuba dr. Georga. Nato preide k dnevnemu redu. — 1. Poročilo deleg. zborovanja v Mariboru izostane, ker je delegat tov. Verk odsoten. 2. Obvezna konzumna društva za državne uradnike v Jugoslaviji (»Uč. Tov.« št. 42). Po tehtnem razmotrivanju se zborovalci zedinijo, da se naj konzumno društvo ustanovi, toda pristop naj bo prostovoljen. 3. Zavarovanje učitelstva (»Uč. Tov.« št. 40). Tovariši Šumer priporočajo pristop k zavarovalnemu društvu Samopomoč. Takoj prijavijo več članov svoj pristop. Za društvo bo agitalor tov. Štefancioza. 4. V učiteljsko razsodišče se volijo: predsednik: tov. H. Šumer, članice: tov. Glinšek in Čenčič, namestnik: gdč. Gorančan in gdč. Sekirnik. — Slučajnosti: Tov. Šumer opozori na članek »Uč. Tov.« št. 45: Sprememba pravil učiteljskega društva; naročitev »Narodne Prosvete«. Zedini se v tem, da vsaka šola naroči imenovan list. Tov. Čenčič prečita pravila (»Uč. Tov.« št. 46). Pravila se sprejmejo, le § 9. t. a. se spremeni v toliko, da se občni zbor vrši prvo četrtletje. — Določitev dneva prihodnjega zborovanja (občnega zbora) se pripusti predsedniku. Volil se bo tajnik, blagajnik in tov. Zidar bo referiral. Postanek organskega življenja.

+ Konjiško učiteljsko društvo je zborovalo dne 2. 12. 1920 ob 10. uri na deški šoli v Konjicah. Zborovanja se je udeležilo 37 tovarišic in tovarišev.

Podpredsednik tov. Mravljak pozdravi navzoče, predvsem pa 4 nanovo vstopivše tovariše. Spominja se na 14. nov. 1920 umrle članice in tovarišice, Mare Hrenove v Čadramu — ter odpravi zborovanje.

Prečita se zapisnik zadnjega zborovanja. — Ker se na protest občnega zbora z dne 19. 8. 1920, da bi nas g. Bobič Ferdo, zač. šol. vodja v Ločah, kot zastopnik učitelstva pri okr. šolskom svetu v Konjicah, ocenjeval, katerega eden izvod protesta se je predložil okr. šol. svetu v Konjicah, drugega pa viš. šol. sv. v Ljubljani ni nič ukrenilo — in ker se je med tem časom ocenjevalna komisija že sestala, kateri je g. Bobič prisostvoval — se predlog: »Bobičevega sodelovanja pri ocenjevalni komisiji, nikakor ne pripozna, ter se naj iste razveljavi in zadeva predloži viš. šol. svetu«, bil sprejet.

Vzelo se je tajnikovo poročilo o delovanju društva v preteklem društvenem letu, kakor tudi poročilo blagajničarke na znanje.

Tov. Golež je izročil blagajničarki znesek po 410 K nabranega za potne stroške h kongresu v Beograd s predlogom, naj se polovica odpošle »rezervnemu skladu«, druga polovica pa »Učit. konviktu«. Predlog je bil enoglasno sprejet.

Tov. Mravljak poroča o Zavezinem delegacijskem zborovanju v Mariboru. Navzoči se mu zahvalijo za obširno poročilo.

Tov. Čas nam je podal nekaj misli o obveznih konzumnih društvih za drž. uradnike v Jugoslaviji s končnim predlogom: »Učit. društvo za Konjiški okraj priznava eminentno važnost konzumnih društev za drž. uradnike, pristop naj bo prostovoljen, čisti dobiček pa naj se uporablja poleg upravnih stroškov le v prid društvom in v njihovo cenejšo dobavo življenjskih potrebščin.«

Temu predlogu doda tov. Golež še naslednje: Odlikanja se vsak obvezen pristop in obvezno vplačevanje nameravanih prispevkov. Predlog in dodatek sprejet.

Po pojasnitvi za nas prepotrebne »Učit. samopomoči« izrazi tov. Čas željo pridnega zborovanja vsak odloči, ako hoče pristopiti.

G. okr. šol. nadzornik Schell nam je nato poročal o »Učitelskem razsodišču«, razložil njega veliki pomen, kateremu je sledila volitev v Učitelsko razsodišče za l. 1921. Izid volitev, ki se je vršila po listkih, je sledeči: Predsednik: Tov. Mayer Ernest, namestnik: tov. Strigl Anton, prislednik: tov. Kržiš Janko, prislednik: tov.

Friedl Franjo, I. namestnik: tov. Berce Alojz, II. namestnica: tov. Pleško Marija.

Pri volitvi novega društvenega odbora, ki se je vršila po listkih so bili izvoljeni: Predsednik: tov. Malenšek Alojz, podpredsednik: tov. Strigl A., tajnik: tov. Mayer E., blagajničarka: tov. Pleško Marija, knjižnič.: tov. Petrič Ljudevit, odborniki: tov. Slava Pernat, Mravljak Karol, Berce Alojz.

Predlog tov. Mravljaka, da pristopi društvo k žekovnemu prometu, enoglasno sprejet.

Predlog g. Mravljakove: Oženjeni učit. pari Konj. učit. društva protestirajo proti krivičnemu prikrajšanju drag. doklad, onemu delu glasom člana 19 uredbe drag. doklad z dne 29. 9. 1920. Vsi učitelji, oženjeni, kakor neoženjeni imajo enake dolžnosti in enako odgovornost, zato tudi vsem enako plačilo. Kako so si izboljšali eksist. je njih pravična zadeva. Zato se poziva poverjeništvu UJU., da deluje na pristojnem mestu v odpravo te krivice. Sprejeto.

Predlog tov. Goleža: Dež. knjigovodstvo odteguje v zadnjem času zlasti mladim učiteljem precejšnje vsote. Tudi so se v zadnjem tednu razposlali od davčne oblasti plačilni nalogi za osebno dohodnino. Ti odtegljaji niso v zakonu nikjer utemeljeni, kajti glasom naredbe dež. vlade je država prevzela plačevanje kolektivne, dohodnine in drugih pristojbin. Viš. šol. svet se naj naprosi potom UJU. pov. Ljubljana, da naroči knjigovodstvu, da se v plačilnih listih utemeljujejo vsi odtegljaji, da prizadeti vedo, zakaj se jim odteguje. Pri nakazilih naj bode tudi jasno razvidno, zakaj se je kakšna vsota nakazala. Enoglasno sprejet.

Glede zborovanj predlaga tov. Berce, da naj se vrše vsak mesec, tov. Mravljak pa vsak drugi mesec. Predlog tov. Berceta sprejet.

Tov. podpredsednik se zahvali, zaključil zborovanje ter odda posle predsednika novotvornemu predsedniku tov. Malenšku.

Svoje nenavzočnosti niso opravičili: Predsednik tov. Lovro Serajnik, tov. Serajnik Božena, Murgel Ana, Petrič Kristina, Fabiani Adela in Rupnik Ivan, katerim kličem na svidenje pri prihodnjem zborovanju. Tajnik.

+ Občni zbor društva učiteljev in šolskih prijateljev za okraj ljubljanske okolice se ne vrši 27. t. m. ampak 29. t. m.

Iz Jugoslavije.

— Novi okrajni šolski nadzorniki. Volitve v ustavotvorno skupščino so odnesle poverjenika dr. Verstovška in z njim vred njegove okrajne šolske nadzornike. Vodja poverjeništvu za uk in bogočastje vladni svetnik dr. Skabernè, je razposlal vsem po ministru Pribečeviću imenovanim okrajnim šolskim nadzornikom uradni poziv, da nastopijo svoja nova službena mesta. S tem je konec anarhiji na šolskem polju, ki je bila vpeljana v našo šolsko upravo po zaslugi prejšnje deželne vlade za Slovenijo.

— Uradniške nabavne zadruge. V Zagrebu se je danes vršilo zborovanje državnih nameščenec, ki so protestirali, da se jim odtegne 10% draginskih doklade kot delež za činovniško zadruge. Zahtevali so preklic dotične naredbe. Kakor izvemo, je bilo prvotno določeno, da se odtegne prvi del prispevka (5%) uradnikom že s prvim januarjem. Ker pa zadruge še niso ustanovljene in bi bila oddaja 5%nega prispevka baš ob novem letu za uradništvo občutna, je finančni minister na intervencijo posl. dr. J. Žerjave odložil izvršitev naredbe.

— Predsednik našega poverjeništvu. tov. Luka Jelenc. je preiel iz Sarajeva sledečo brzoiavno čestitko: »Učiteljsko u. radu za edinstvo i napredak naroda i svoja staleža zahvalno se pri tome sieča Vaših visokih i brojnih zasluga te srdačno pozdravlja Vas i preko Vas svu čestitu braću slovensku! Naprej zastava Slava!« Predsednik skupščine: Lazarevič.

— Učitelji-poslanci. Po zadnjih poročilih iz Beograda, so izvoljeni v ustavotvorno skupščino sledeči učitelji: Svetozar Grgović (demokrat) za beograjsko. Vidovav Stevanović (demokrat) za topličko. Živko Popović (radikalec) za kosovsko. Ratko Žunič (komunist) za bitoljsko. Mitar Braunović (demokrat) za vranjsko in Živoina Stojadinović (radikalec) za belocrkvensko okrožje.

— Draginske doklade vpokoienega učitelstva vdov in sirot. — Ker se v tej zadevi ponovno obrača do nas vpokoieno učitelstvo mu tem potom pojasnimo njegove prejemke: 1. Po naredbi z dne 1. okt. 1920 št. 383/20 pripada do 250 K mesečne temeljne pokojnine 937.50 K draginske doklade. Kdor preiema mesečne pokojnine nad 250 K. dobiva drag. doklade 993.75 K. Poleg tega preiema za vsakega družinskega člana (ne na tudi zase kot to mnogi tolmačijo) dnevnice po 12 K. 2. Vdove preiema poleg temeljne mesečne pokojnine 937.50 K draginske doklade in dnevnice za vsakega družinskega člana po 12 K.

— Popravek v »Ročnem katalogu« 1920.—21. V poglavju »Plače stalnega

učitelstva... se mora glasiti tretji odstavek... nima učitelstvo pravice do povšic« in ne »ima« ter šesti odstavek »... nagrada letnih 480 K« in ne »580 K«.

— Izenačenje proforskih plač. Minister za prosveto je dne 14. t. m. predložil ministrskemu svetu uredbo o izenačenju proforskih plač v novih krajih s plačami profesorjev v Srbiji ter vztrajal na tem, da se mora izenačenje takoj izvršiti. Po daljšem posvetovanju je ministrski svet odobril predlog ministra Pribečevića. Uredba o izenačenju proforskih plač izide v najbližnjih dneh v »Službenih Novinah«.

— Srbohrvaščina se bo odslej poučevala na ljubljanskih ljudskih šolah že od 3. razreda naprej in ne še le od 4. razreda, kakor je bilo to do sedaj. To je koristno, ker znanje srbohrvaščine bo vedno bolj potrebno vsakemu.

— Popravek. V članku »Pouk o ženskih ročnih delih« v zadnji številki »Učit. Tovariša« je izostal po neliubi pomoti skoro cel drugi odstavek. Po besedi »svota« na koncu drugega odstavka mora slediti: »V to svrhu in imajo preostanke materiala od prejšnjih let, se še dá poučevati, posebej če je v višjih oddelkih uvedena dreva predvaja in volne. Kdo pa nam oskrbi predvajo in volno, kolovrate, motovila itd? Mislim, da vlada! Če nam je avstrijska vlada v svojih zadnjih izdihih oskrbela material po nizki ceni, zakaj bi tega ne mogla storiti naša vlada? Ona naj nabavi predvaja in sirove volne, ter prisili krajeve šol. svete, da snov po primerno nizki ceni prevzamejo za šole«. Prosimo ceni. tovariše (-ice), da popravišo pomoto v zadnjem listu: sicer nima dotični odstavek nobenega smisla.

— Pevske vaje ljubljanskega učiteljskega pevškega zbora se vrše odslej vsako sredo od 7. do 9. ure zvečer. Če pade na sredo praznik, je vau naslednjega dne.

— Iz Prekmurja. Prieli smo: V zadnji številki »Učitelskega tovariša« z dne 9. XII. je bilo objavljeno, da je poverjeništvu za uk in bogočastje podaljšalo kočevskemu učitelstvu rok za usposobljenostni izpit iz slovenščine do spomlad 1922. Tudi za prekmurske učitelje ki morajo enako delati usposobljenostni izpit iz slovenščine, bi bilo dobro enkrat določiti definitivni termin, v katerem naj položijo izpit, da bi vsaj začeli resno misliti, da se je treba naučiti slovenščine, ako hočejo služiti v Jugoslaviji. Do sedaj še niso pač pokazali niti najmanjše volje, da bi se priučili slovenščine. Naibže pa mislijo, da bode za nie že zadostoval letošnji tečaj v Št. Vidu v Ljubljani in da jim sloh ne bode treba delati nobenega izpita.

— Črničevih računic II. zvezek za 3. in 4. razred ljudskih šol je izšel in stane 18 K. Vsa šolska vodstva opozarjamo, naj jih naroče pri drž. zalogi šolskih knji v Ljubljani, ki posluje v drž. muzeju na Bleiweisovi cesti. Vsa naročila so poštneinje prosta.

— Umrl je v Črnomlju g. Leopold Baydek, višji sod. ofic. v p. oče tovarišice Poldeke in Mimi Bavdkove. Težko prizadetima tovarišicama iskreno sožalje!

— Pozor, voditelji nekdanjih nemških šol! Zadnji čas se množijo slučaj, da zahtevajo stranke iz Nemške Avstrije, ki so obiskovale ponreie nemške šole na sedanjem teritoriju naše države uradna potrdila od šol. vodstev, da so obiskovale nekda tukašnje šole in so bile te šole takrat nemške. Ker ni posebnih postavnih določil za izdajanje takih potrdil, sem se obrnil na okrajni šolski svet za navodila glede kolekovanja. Odgovor se je glasil: Strankam se seveda morajo izdati taka uradna potrdila. A potrdilo mora biti kolekovanje s kolekom za 5 (pet) dinarjev. Ako pismeno zaprosijo stranke potrdil, morajo prošnio kolekovati s kolekom za 2 D. Samoohebi se razume, da se izdajajo taka potrdila v državnem t. i. slovenskem jeziku. Čeprav stranke želijo nemških. — Upam, da sem s tem ustregel marsikakemu voditelju, ker sem videl taka uradna potrdila brez kolekov. —ski.

— Iz Belokrajine. Tovariš nam piše: »Na Preloki v Beli Krajini se ne vrši že od 26. X. več pouk. Letos je bilo tam vsega 4 dni pouka. Vzrok, da se ne vrši pouk je, ker ni oblasti na svetu, ki bi sestavila kr. šol. svet na Preloki in uredila tamošnje razmere. — Na Bojancih je pa zbolel tov. Aleš Šotarič, medimurski rojak - tovariš, ki je učiteljeval tam od letoš. šol. leta. Ker nima »stanovanje«, če se sme tako imenovati tista luknja niti vseh šiv in je brez peči, se je prehladil in dobil iaki revmatizem. Tudi za to šolo ni oblasti, ki bi vele-slavni krajni šol. svet na Bojancih naipogizneie prosila, da bi dal postaviti peč v sobo za prebivanje in popraviti okna. Počas bode prazne vse belokranjske enorazredne in ko se bo to zgodilo, bode okr. šol. svet v Črnomlju potolažen. Nad-

zornika tudi ne moremo dobiti zato leži aktov na kile in nim uradnega leka ni...«

— Prošnja. Prieli smo in objavljamo: Bralce »Učit. Tovariša«, ki govorje nemški, angleški ali francoski jezik, četudi morda slabo, nanrošam vliudno, da mi javijo svoj ceni. naslov. Dr. Alfred Moessner, učitelj v Norimberku (Nürnberg — Deutschland), Leibnizstrasse 24.

— Slovenska šolska Matica. Za leto 1920. bo izdala SSM te-le publikacije: 1. »Posebno ukoslovje slovenskega učnega jezika v osnovni šoli.« Za učiteljska priredil Fr. Fink. — 2. Dr. Ljudevit Plvko in Adolf Schaup: »Telovadba. Razlaga telovadne teorije in navodilo k vodstvu telesnih vaj po Tyrševem sestavu.« — 3. Letopis s to-le vsebino: Dr. K. Ozvald »Jan Amos Komensky«. (Ob 250letnici njegove smrti). — J. Schmoranz »Henrik Schreiner«. — A. Valles »H. Schreiner kot prirodopisec in prirodoslovec«. — Ljud. Černej »Nekoliko osebnih spominov na ravnatelja Schreinerja«. — Dr. R. Molé »Ivan Macher«. — Jak. Dimnik, »Ivan Krulce«. — Slika ravnatelja Schreinerja. — Slika ravnatelja Bežka. (Životopis pedagoga Bežka bo pa priobčil vseučiliški profesor dr. Karel Ozvald v zadnji številki letošnjega »Popotnika«. Vsa ta številka, ki bo zelo obsežna, bo posvečena spominu pedagoškega pisatelja V. Bežka.) — Dr. Ljud. Plvko »Učni načrt za šolsko telovadbo nižje stopnje«. — Dr. Ljud. Plvko »Učni načrt za telovadbo na deških meščanskih šolah«. — Dr. M. Kovačič »Poročilo o SSM za l. 1920. — Jakob Dimnik: »Imenik članov in seznam izdanih knjig« bo izšel v posebni brošuri in ne v Letopisu, kakor je bila do zdaj navada. — Prvi dve knjigi sta že dotiskani in brošurani; zdaj se tiska Letopis. Tisk »Imenika članov« je pa odvisen od poverjenikov; zato p. n. poverjenike ponovno prosimo, da se požurijo z nabiranjem članov. Vseled odborovega sklepa za znaša članarina na leto 8 dinarjev (32 K); za dijake znaša članarina 5 din. (20 K); ustanovniki morajo doplačati 5 din. za leto 1920. Poverjeniki, ki so pobrali članarino po 20 K, morajo pobrati še doplačilo po 12 K. Ustanovna znaša v bodoče 200 dinarov. — Jakob Dimnik, blagajnik.

— Izpite za učitelja telovadbe na srednjih šolah sta napravila v Zagrebu tov. Pero Cestnik in Ciril Hočevar, oba učitelja v Studencih pri Mariboru.

— Za pospeševanje domoljubne mladinske književnosti med Slovenci je na predlog vodstva kr. zaloge šolskih knjig in učil poverjeništvu za uk in bogočastje dovolilo razpis tekme v mladinskih spisih, pri kateri se bodo razdelile nagrade v skupnem znesku 10.000 K za najbolje spise patrijotične vsebine. Tudi bo sledila razdelitev nagrad za najboljše ilustracije k tem knjigam.

— Iz Ljutomera. Mesto venca na grob pok. gospe A. Robičeve je darovalo učiteljsvo za Podporno društvo narodne šole: g. ravnatelj Robič in gdč. hčerka 200 K; gdč. Wessner 40 K; g. Mikl 30 K; g. Lubej 30 K; obitelj Zacherlova 50 kron; g. Perk 20 K; g. Stopar 20 K; g. Čeh 20 kron; g. Zadravec 20 K; gdč. M. Sever 20 K; ga. Mihalič 20 K. Vsem darovalcem izreka odbor najiskrenejšo zahvalo!

— Za Jugoslovansko Matico. Učiteljska konferenca na Polzei je sklenila, da plača vsak član mesečno 5 K v prid Jugoslovanski Matici ter je poverila predsedniku, da odteguje te zneske od plače in jih pošilja redno Jugoslovanski Matici. Živela jugoslovanska iredental!

— Za Jugoslovansko Matico so darovali: Girm Franc 20 K, Rapč Andrej 20 K, Golijeva Roža 10 K, Rapetova Ljudmila 10 K, Puhar Karol 20 K, Plesničar Pavel 20 K, Juvanc Ferdo 10 K, Bazželj Ivan 10 K, Neimenovan rodoljub iz neodrešene Benečije 10 K, Šentlarsko učiteljsko društvo potom tov. Luznarja 80 K; skupno 210 kron. Denar smo izročili pisarni za zasedeno ozemlje v Pražakovi ulici.

— Članarina in darila za učiteljski konvikl. Janko Blagajne iz Ljubljane 40 K, Tilka Blagajne od Sv. Križa pri Litiji 20 K. — Fr. Pirkmeier 10 K, Leopold Šerbinek 10 K, Ljudmila Škerbinšek 10 K, Roza Žolger 10 K, Ljuba Pirkmeier 10 kron, vsi iz Frama pri Mariboru. — Učiteljsvo v Slivnici pri Celju 30 K. — Engelbert Gangl iz Ljubljane 50 K. — Miroslav Klanjšček 40 K, Marij Mikulš 20 K, Ferdinand Kalingar 10 K, Olga Kalingar 10 K, Črne - Mrak Franja 10 K, Chwatal Friderika 10 K, Črne Josip 10 K, Marija Virđir 10 K, vsi iz Tržiča na Gorenjskem. — Zdravko Mikuš iz Šmarja pod Ljubljano 20 K. — Rado Grudnik iz Babnegopolja 30 K. — Neimenovan iz Narapelj 50 K. — Čander Julka in Davorin 40 K, Rainer Rado 20 K, Lunder Hermina 20 kron, Sorčan Ivan in Ana 20 K, Umberger Ljudmila 10 K, Verčko Pipa 10 K, Logar Poldi 10 K, Laznik Marija 10 K, Roš Miloš 10 K, Lebar Fr. 10 K, Hofbauer Lojze 20 K, vsi iz Hrastrnika. — Vesner Ana 20 K, Zenkovič Ema 10 K, Lipovšek Marija 10 K, Voršic Henrijeta 10 K, Berger Valerija 10 K, Arzenšek Ljudmila 10 K, Mol Ida in Oskar 20 K, Feštajn Pavla 10 K, Mazi Ida 10 K, Kern Ivan 20 K, Seliskar Tone 116 K, Ternović Elka 14 K, Tori Josip 10 K, Velkavrh Jože 10 K, Vrstovšek Vladimira 10 K, vsi iz Trbovelj-Vode. — Meško Franc in Ika 20 K, Siter Angela 10 K, Bučar Alojz 10 K, Hofbauer Justa 10 K, vsi iz Zidanega mosta in Roš Josip 20 K iz Turja. — Današnja zbirka 950 K; uspeh darovanja do da-

našnega dne — K 8835.90. — Do 10.000 K manjka samo še K 1164.10. Bržkone, bomo kmalo dosegli 10.000 K. — »Zrno do zrna pogača, kamen do kamna palača.« — Jakob Dimnik, blagajnik.

Neodrešena domovina.

—r Slovenske šole v Gorici. Mestni šolski svet v Gorici je razposlal nebroj vabil slovenskim staršem, v katerih jih poziva, da se zglasijo v soboto na mestnem magistratu. Kaj ima šolski svet povedati slovenskim staršem, ni znano, najbrže pa bo skušal pritiskati na nje, da pošljejo svoje otroke v italijanske razrede. Po dosedaj veljavnih zakonih nima mestni šolski svet pravice siliti otroke v italijanske razrede. Vlada je dovolila popolno ljudsko šolo s slovenskim učnim jezikom. Ker je pripravljen dovoljno število otrok, je mestni svet dolžan, otvoriti vse potrebne razrede s slovenskim učnim jezikom. Starši imajo pravico po dosedanjih zakonih poskrbeti tudi za privaten pouk svojim otrokom.

—r Klic vpločih v puščavi. Bivši slov. deželni poslanci Goriške so naslovili na komisarija za avtonomne zadeve v pokrajini goriški, dr. Alojzija Pettarina, pismo, v katerem mu v temnih, resničnih barvah slikajo razmere, v katerih je obsojeno živeti slovensko ljudstvo v tej deželi. V pismu stoji med drugim: »Predstavljajo se nam kot rešitelji, a so nas popolnoma zaslužili; imenujejo nas rešeno deželo, a so nas do cela podjarmili, kakor nekdanji Rimci premagane dežele; vedejo se kot zmagovalci in absolutni gospodarji, katerim ne vella nobena postava bivše države, ako je najnižji financer ne potrdi; premenili so, ne da bi nas vprašali, naša krajevna imena ter zakrili slovenski obraz naši deželi, kakor da so neoporečni gospodarji v naši deželi. Ako potrebujejo zase novih imen, prosta jim pot; ali za naše ljudi, sodijo na javna mesta naša imena. Nikomur ne priznavamo pravice, da nam naša imena odjemlje, pretvarja in pokvarja; to pravico si prisvaja le gospodar nasproti sužnju, kateremu ne priznava človeških pravic. Naša imena, krajevna in osebna, so naša last, naša čast in ponos. Nasilno premembo naših imen občutimo kot sramotno žaljenje naših najbližjih čustev in ošabno žaljenje, izzivanje, ko se vse to godi v prikrivanje in zanikanje naše narodnosti. Ali komu naša imena ne ugajajo, zakaj nas pa zasede? Kogar ne maram, temu se ne bližam, ali naj se mu bližam z gorjačo, da si ga ž njo ustvarim prijatelja? Ali da ga pobijem? Čudna politika! V razvpiti državi se nam je delila pravica po obstoječih zakonih v našem jeziku: v v zasedenem ozemlju se nam zanika pravica, ako vloga ni sestavljena v nenašem jeziku, ali ako jej ni priložen prevod v tem jeziku.

O šolskem vprašanju nečemo niti govoriti. To je najhujša rana, katero nam je zasekala vlada, katera skli, katera se ne bo dala zaceliti, dokler nam vlada ne vrne vsega, kar nam je vzela. Nismo narod analfabetov, marveč kulture narod, ki pozna korist in potrebo šole. Brez nje nečemo ostati in nikakor ne bomo trpeli, da se nam šole zapirajo, prepovedujejo ali pretvarjajo v nestvor šole, kakor v Gorici. Državljanji imamo pravico do kulture; v njeno doseglo nas mora vlada ščititi in podpirati. To je njena sveta dolžnost. Ali naj pripadamo zato kulturni državi, da ostanemo brez šol? Da podivjamo? Toliko slabe volje si ne moremo misliti na strani vlade. Politična prostost je postala bajka; zbiranje in zborovanje je mimim državljanom prepovedano, dopušča se pa kričanje, razsajanje in strahovalcem. Javno življenje ne nosi več znakov kulturnega naroda, marveč šovinstov in anarhistov. — Če pa se župani posvetujejo o občinskih zadevah, se jim žuga z aretacijo; če domač uradnik, poslan na komisijo, sprejme v gostilni nekatere osebe prijetelje v tem kraju, dvignejo karabinerji krik o komplotu proti državi; če slovensko pevsko društvo priredi javen koncert v javnem lokalu, pozdravijo ga z bombami. To so prostosti in prijetnosti v osvobodjenih pokrajinah. Tako tedaj izgleda tista hvalisana pravicoljubnost, o kateri so znali toliko lepega povedate Giolitti in tovariši v rimskem parlamentu po sporazumu v Sveti Margeriti!

—r Pismo iz neodrešene domovine: »Povsod se pojavljajo nove sile. Naša mladina dobi svoj »Novi rod«, mesečnik, ki bodo pri njem sodelovali naši odlični mladinski pisatelji, žene si ustanavljamo »Jadranko«, ki bo bodrila mlade, krepla omahujoče, dajala novih impulzov zavednim. »Edinost« mora vsekakor postati večja, da nas lahko vredno zastopa. Zbiramo za »tiskovni sklad« in nabralo se je že mnogo tisočakov. Dosti je rok in src, ki bodo z veseljem pomagala, da se poveča, razširi. Imamo še »Goriško stražo« in ta dva dnevnika morata zastopati naše pravice in koristi, biti morata naša zaslomba in naš glas! Vse naše sile morajo veljati samoočrambi, da se varujemo tučevega strupa, da nam njegove sladke besede ne otrujejo srca in duše, da ostanemo trda skala, ki varuje solnčne doline zelene Soče, kršno Istro, za mater našo Jugoslavijo.«

—r Štrafik javnih nameščencev. Iz Trsta poročajo: Stavka državnih nameščencev v zasedenem ozemlju traja dalje. Le državni meščansko-šolski učitelji so se povrnil v službo.

Književnost in umetnost.

Vse pod tem zaglavjem navedene knjige, muzikalije, tiskovine itd. prodaja in sprejema zanje naročnino knjigarna »Učiteljske tiskarne v Ljubljani«, Frančiškanska ulica št. 6.

»Zvonček«. Izšli sta št. 10.—11. tega prelepega mladinskega lista s sledečo vsebino: 1. Utva: Zlatka. Pesem. 2. Vera: Kraljestvo palčkov. Bajka. 3. Andrej Rapè: Kresnikovanje. Pravljica. 4. Ustoličenje slovenskega vojvode na Gosposvetskem polju. Podoba. 5. Ivo Trošt: Premagan. Povest. 6. Fran Črnaogaj: Zajčji lov. Povest. 7. P. R. Seiski: Begunski prizor. Dramatična slička. 8. Sneguljčica in skratje. Podoba. 9. Sneguljčica v stekleni rakvi. Podoba. 10. Marija Grošljeva: Zaostala piščica. Pesem. 11. E. Gangl: Neodrešena domovina. Poučni spis. 12. Ivanka Kalinova: Begunci. Povest. 13. Jos. Vandot: Gorjanci. Pesem. 14. Marjeta Sršenova: Vrtnar. Pesem. 15. Ernest Šušteršič: Drobne povesti. 16. Fran Črnaogaj: Grof in grofica. Povest. 17. Simon Palček: Zvenela si... Pesem s podobo. 18. Jernej Popotnik: Doma. Povest. 19. Jernej Popotnik: Žaba in čmrlj. Basen. 20. Andrej Rapè: Grob tvoj sredi je srca... Pesem. 21. Jos. Vandot: Jutro. Pesem. 22. Pouk in zabava. 23. Kotiček gospoda Doropoljskega.

Čitka Jova Zmaj — Kalamandarija. Za našo dečo poslovenil A. Gradnik v Ljubljani 1921. Založila Tiskovna zadruga. Strani 70. Cena vez. 16 kron, po pošti priporočeno 1.40 K več. Malokateri mladinski pesnik je tako dobro pogodil otroško dušo kot Čitka Jova. Zato zbirko kar najtopleje priporočamo staršem, da jo naroče svojim malim za božič. Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica 6. ali v knjigarni Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

»Otroški oder«. Igrice za mladino otroških vrtcev in ljudskih šol. Drugi predelani natis. Spisala Marica Gregorič (Stepančič). Izdala, založila in natisnila »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani. Cena broširani knjigi z draginsko doklado 19.20 K. — S ponatiskom te zbirke je »Učiteljska tiskarna« ustregla davni želji učiteljstva in nujni potrebi. Prepričani smo, da bo učiteljstvo pridno seglo po knjigi in jo bodo nabavile tudi šole; posebno, ker je ponatis popravljen in predelan ter vsebuje nekaj novih del. Nova je tudi pesem malega »Begunčka«. Kakor čujemo, namerava pisateljica izdati še eno zbirko otroškega odra za višjo stopnjo. Pričakujemo, da se bo pisateljica spomnila pri tej priliki motivov, ki bodo vzbujali narodni čut in patriotičen čut do osvobodene in posebno neodrešene domovine, ki ga naša mladina tako nujno potrebuje.

Mohorjeve knjige. Mohorjeva družba je razposlala svojim članom za letošni tri knjige: 1. Koledar, 2. V boj za krščanske resnice in čednosti, 3. Kako si ohranimo ljubo zdravje. — V svojem glasniku toži družba, da so ji odpadli 46.904 člani in to tekom zadnjih dveh let. Krivdo zavrača na Italijane, ki so nam ugrabili tretjino Slovenije. Je v tem mnogo resnice, a mnogo krivde na navedenju članstva pade na družbo samo. Družba naj prične z izdajanjem knjig, ki jih bo ljudstvo res vzelo v roke in s pridom čitalo, nakar se bo število Mohorjanov dvignilo. Drugače se utegne uresničiti, kar pravi v Glasniku družbin odbor sam: »Le še nekaj takšnih let, pa Mohorjeve družbe ni več!« Tudi bi bil že skrajni čas, da se družba reši varuštva Krškega knezoškofijstva v Celovcu. To zahteva že naš narodni ponos, če ga je sploh še kaj!

Planinski koledar. Leto 1921. Izdal in uredil Franc Kocbek, nadučitelj v Gornjem gradu. — Izšel je VI. letnik tega zanimivega koledarja. Vsebinsko je podoben svojim prednikom. Obsega med drugim natančen seznam planinskih potov, koč in vodnikov po našem velegorju, ki leži v mejah sedanje jugoslov. Slovenije. Odkrito rečemo, da ni na mestu, da, neopustljivi greh je, da je urednik pri tem popolnoma prezrl planine v neodrešeni domovini. »V zasedenem ozemlju so podružnice še naprej ostale; o njih usodi in delovanju bode pokazala šele bodočnost.« To je vse, kar ve povedati koledar za l. 1921. o planinah in o turistiki naših neodrešenih bratov. Če kedar, tako potrebujemo gotovo danes jasnih slik in opisov naših gorskih krajev onkraj nove državne meje. Samo spoznavanje bo rodilo ljubezen in samo ta bo vodila do odrešenja! Upamo, da se bo naše mnenje vpoštevalo pri izdaji prihodnjega letnika. Razprodajo letošnjega koledarja sta prevzeli v Mariboru trgovina Cirilove tiskarne, Koroška cesta in trgovina z galanterijo Baloh & Rosina, Grajski trg. Naroča se tudi potom knjigarne Učiteljske tiskarne v Ljubljani. Cena broširanemu izvodu je 20 K. Čisti prebitek je določen za posvečanje koč na Korošici pod Ojstrico. Iredentari.

Ali ste že pristopili kot član (članica) k Tvornici učil?

ZA REZERVNI SKLAD UJU POVERJENIŠTVO LJUBLJANA.

Prostovoljni organizacijski davek.

(Sklup upravnega odbora Zaveze z dne 27. decembra 1918.)

69. izkaz.

Po 160 K: Šolsko vodstvo — Vel. Trn p. Krško. Darovala sta 80 K: Avgusta Vrežčeva

in Pirc Joško. — Po 102 K: Učiteljstvo — Koroška Bela. — Po 95 K: Učiteljstvo — Dolenja vas pri Ribnici. Prispevali so 20 K: Slavka Zupančeva, Josipina Ahačičeva, Mira Aichholzerjeva, Jaklič Joško, Trošt Miro je pa daroval 15 K. — Po 60 K: Šolsko vodstvo — Kapele, p. Dobova. Darovala sta: Pečnik 40 K, Mokrovič 20 K. — Po 50 K: Neimenovan — Naraple, p. Ptujška gora. — Po 50 K: Učiteljstvo — Fram pri Mariboru. — Po 40 K: Šolsko vodstvo — Grosuplje. Darovala sta 20 K: Lujiza Premkova in Bergant Joško. — Po 40 K: Učiteljstvo — Smlednik. Darovala sta 20 K: Kenda M. in A. Petrovčičeva. — Po 30 K: Učiteljstvo — Št. Peter v Sav. dolini. Prispevali se 10 K: Senica Robert, Štefi Bojčeva ter Marjanca Požarjeva. — Po 25 K: Katar. Drolova — Zasip p. Bled. — Po 20 K: Slava Maričeva — Dragatuš pri Črnomlju; Grudnik Rado — Babno polje p. Prezid; Ana Šinkovčeva in Novak Alojzij — Ljubljana. — Po 10 K: Reiniger Ferdo — Topla reber — Stari log pri Kočevju. — Današnji izkaz 742 K. Prej izkazanih 30.209 K. Skupaj 30.951 K.

Ivan Petrič, Ljubljana, VII., Gasilska cesta 172.

Vsak Jugoslovan mora biti član „Jugoslovanske Maticel“

Odgovorni urednik: Franc Štrukelj. Last in založba UJU. — poverjeništvu Ljubljana. Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Izšle so: „Narodne himne in domorodne pesmi za mladino“.

Prisrnil Fran Marolt, učitelj v Ljubljani. Cena 5 K. Dobe se v Učiteljski knjigarni.

RISANKE

iz finega risalnega papirja 8 listov, z lepim ovitkom à K 4.—.

razprodaja

Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

Pri večjem naročilu popust!

Kontrolne knjižice

za obrtne nadaljevalne in gimnazialne šole se dobe v Učiteljski tiskarni komad po 3 K.

Elegantni in trpežni ČEVLI!

Ročno delo iz lastne delavnice

Drag. Roglič Maribor, Tel. 157. Krekova ul. 3. Tel. 157.

(Preje mestna prodajalna usnja.)

CENE:

čevlji iz boks usnja K 550— do 650—
čevlji iz chevreaux usnja K 580—
čevlji iz teletne in pitling usnja K 470— do 530—

V očigled najvestnejši izdelavi, okusni obliki in trpežnosti so moji izdelki brez konkurence. Za solidno delo garantiram.

Učiteljska knjigarna v Ljubljani

priporoča naslednje nove knjige:

Dolina solz E. Gangl, tri enodejanke: I. Dva svetova. II. Dediščina. III. Trplini. Trdo vez. K 18.—

Otroški oder Drugi predelani natis. Sestavila Marica Gregoričeva (Stepančičeva). Igrice za mladino otroških vrtcev in ljudskih šol. Broš. K 16.—

H. PODKRAJŠEK: Pomočniška izkušnja za rokodelske obrte. Broš. 12 K.

Namen, razvoj in organizacija obrtnega in strokovnega šolstva drugod in pri nas.

Spisal MIHAEL PRESL, prof. na državni obrtni šoli v Ljubljani, broš. K 14.—

Od 1. decembra t. l. vse knjige za 20% ceneje.

Božična darila!

Najprimernejša darila otrokom so mladinske knjige. V ta namen priporoča Učiteljska knjigarna v prvi vrsti one mladinske spise, ki jih je založilo »Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta«, in sicer:

Engelbert Gangl: Spisi za mladino, I., II., III., IV., V., VI. zvezek po	K 12—
Andrej Rapè: „I., II., III., V., VI. zvezek po“	12—
Mišjakov Julče: „I., II., III., IV., V., VI. zvezek po“	12—
Ivo Trošt: Moja setev. Spis za mladino, I. in II. zvezek po	12—
Pav. Flerè: Iz mladih let. Spis za mladino, I. in II. zvezek po	12—
Babica pripoveduje. Spis za mladino po	12—
Marko Šenjanin: Slovenski Robinzon	15—
Nadalje:	
Rab. Tagore: Povestice	12—
Dr. Ivo Šorli Bob in Tedi	30—
Cvetko Golar: Prelepa Vasiljica	12—
Bob za mladi zob (pesmice)	12—
Dr. Ivan Lah: Dore	10—
Oton Župančič: Sto ugank (pesmice)	3—

Razen tega vse šolske potrebščine, kakor zvezke in risanke lastnega izdelka, svinčnike, peresnike, radirke, vse po najnižjih cenah. — Šolske pušice (peresnice) po K 5—, 6—, 8.40. 9—, 25—, 30—.

Novo! Fran Levstik, zbrani spisi za mladino. Priredila: Fr. Erjavac in P. Flerè. Ilustroval: Anton Koželj. Broš. 46 K, elegantno vez. 54 K. Novo!

Šolski list. 1. štev. I., II. in III. stop. je pošla. Na razpolago so pa še: I. stop. 2. štev. 5 K, II. stop. 2. štev. 8 K, III. stop. 2. štev. 14 K. Pravkar je izšla tudi 3. štev. II. stop. Cena: 14 K. K. Wider: Moje prvo berilo. Sedmi natisk, 12 kron.